

passio misericordie et indigentie primi. Disciplina est conuersatio honesta, cui pax est non age re malum, sed studet in bonis suis actibus irreprehensibilis apparere. Obedientia est obtemperatio voluntati superioris secundum regulas legis divine vel humanae. Et huius est amor equalitatis in his in quibus equitas esse debet. Quod templatio est clara et libera propicacia ad cognoscendum diuinam sapientiam propriam et naturalem possibilitatem. Oratio est ascensus mentis in deum. Huius est expressio desiderij directi in deum ad bonum adipiscendum, l' malum remouendum formata per verbum interius et exteriorum. Sacramentum est materia elementum oculis subiectum, similitudine representans institutionem significans, significatio gratia conferens. Baptismus est tinctio corporis exterior facta sub forma verborum prescripta. Confirmationem est signatio hominis baptizati in fronte facta ab episcopo ad roborandum hominem in fide.

Eucharistia est vera et realis presentia corporis et sanguinis Christi sub speciebus panis et vini. Penitentia est absolutio hominis peccatorum penitentis a sacerdote, clavis non errante, pena eternam in temporalibus diuinis auctoritate confirmante. Unctio extrema est unctio hominis infirmi a sacerdote in remissionem venialium peccatorum. Ordo est signaculum quo spiritualis potestas traditur ordinato. Matrimonium est viri mulierisque contractio maritalis inter legitimas personas individualiter vita consuetudinaria seruans. Premium substantiale consistit in visione, fructuone, tentione, vnius summi boni. Premium cōsubstantiale consistit in gloria corporis. Premium accidentale consistit in quadam decoro speciali superaddito. Et dicitur aureola. Aureola est ipsa beatitudo substantialis. Aureola est gloria incorruptionis secundum perfectum trium virium aie in carne operantium, scilicet irascibilis, concupisibilis et rationalis. Aureola virginum est gloria de incorruptione carnis, ardentate incorruptione mens.

Aureola martyrum est gloria de iniuncta sustentia mortis per fidem vel iustitiam. Aureola predicatorum est gloria de incorruptione doctrine ad alterum prolatum mente verbo et exemplo. Hec sunt charissime frater paucula que per visa et exercitio tibi relinquimus postquam donec te iterato video latitudine tibi exponam.

Explicit declaratio terminorum theologie.

Incipit summa sancti Hieronimi de eius sententia et invisibilitate et immensitate dei, que ascribitur.

Ruipotens de **O**us per filium et spiritus sanctus unus est atque trinus, unus videlicet extat in natura, trinus in personis, unus immutabilis, unus incircumscripibilis incorporeus et immortalis, ubique per se latens, ubique totus est immutans. Invisibilis est, quia in essentia sua videri non potest apostolo testante qui ait: Non vident nulli homines eum nec videre potest. Et in euangelio, Deum nemo vidit usque hinc. Incorporeus est, quia nullis membrorum lineamentis compositus siue copaci existit, sicut veritas in euangelio dicit: Spes est deus, et eos quod adorant eum in spiritu et in veritate oportet adorare. Immutans est quia quantum est vel qualitas a nullo etiam metiri potest. **L**ui salomon in sua oratione supplicans ait: Si celum et celi celorum te non capiunt, quanto magis et dominus ista quam edificauit. Incircumscripibilis est, quia circumscribi non potest. Inlocalis est, quia de loco ad locum nequaquam transire negatur quilibet retinet ipsum de se. **I**ta testimonium prophetante, Celi sedes mea est terra scabellum pedum meorum. Et propheta Hieremias: Nomen celum et terram implo. **L**ui immensitate prophetam in psalmo confitens ait: Si ascendero in celum tu illuc es, et ceterum. De cuius immensitate adhuc in libro Job scriptum est: Excelsior celo est, et quid facies, profundior inferno et unde cognosces. Longior est terra mensura eius et latior mari. Quia enim celum et terram implet, perculubio nullus locus est ab eius presentia absens. **S**up omnia quippe est regendo atque impando. Subitus est omnia sustinendo atque porrando, non pondere laboris, sed infatigabiliter sentire. Immutabilis est, quia ab eo quod est: mutari non potest, ipso dicente prophetam Malachiam, qui ait: Ego domini et non mutor. Ideo deus immutabilis est, quia in natura eius ira, furor, persona, oblitio, recordatio et talia his similia non accidunt. Simplex enim natura est immutabilis et imprimita. Neque aliud iper aliud quod habet, sed ipsum est quod habet et quod est. Immortalis est, quia nullo modo mori potest, apostolo dicente: Qui solus habet immortalitatem, lucis habitat inaccessiblem, quem videt nullus homo, nec videre potest. Ubique autem scriptura sparsis per diuinos libros in dominus motus a secundum humana membra describit, id est caput, capillos, oculos, palpebras, aures, narem,

Summa de essentia

os. labia. cor. lingua. imaginē. vultū. vteruz
man⁹ dextrā sinistrā. digitos sine digitum.
alas. scapulas. posteriora. pedes. Itē mor⁹
aie. Irā. furore. obliuionē. pniam. recordati
onē. et his silia. nō carnaliter iuxta historiaz
a recte intelligētib⁹ accipiēda sunt. Si c̄ a in
deis et plerisq; heretic⁹ carnaliſ sapientib⁹. qui
dēū corporeū atq; localez opināt. s; spūalit
oia de eo intelligēda et accipiēda sunt. Si
q; autē dīc dēū h̄re h̄uana mēbra. fm motū
aie more h̄uano. qd caput secū credit. pcul/
dubio i corde idola fabricat. Igit ut dictuz
est figurālit dī capi iō caput legim⁹ ipam es
sentia diuinitatis ei⁹. qr oia p̄cedit. et oia subie
cta intelligere debem⁹. Capillos vo capiſci⁹
sc̄tōs angelos seu rniuersos electros typice
accipi oportet. De q̄ sacro in libro Danielis
scriptū est. Aspiciebam donec throni positi
sūt antiqu⁹ dīcū sedit. Vestimentū ei⁹ q̄slī nū
candidū. et capilli capi⁹ ei⁹ q̄slī lana munda.
Hoc em̄ sitē p̄ vestimenta cādida dei. qd et p̄
capillos capi⁹ ei⁹. sc̄tōs videlicz angelos et
multitudinē sanctor⁹ dealbator⁹. Vel certe
Iō capilli ei⁹ lane mūde cōpant ut p̄ h̄ anti/
quus diez esse credaf. Oculos dī de⁹ h̄re. p̄
eo qr oia videt et nil eū latet. In ei⁹ em̄ ſpe/
ctu ut ait apls. nulla creatura ē inuisibilis.
Dia em̄ nuda et agta sunt ocul⁹ ei⁹. Alit vo
oculi respect⁹ grē ei⁹ intelligūf. ut est illō i ps.
Oculi dī sup iustos et aures ei⁹ ad p̄ces eo
rū. Itē alit. Oculi dī p̄cepta p̄ q̄ nob lumē
sc̄e subministrat mystice intelligūf. ut est illō
in ps. Preceptū dī lucidū illumians oclōs
Palpebre dī occulta et incōprehēsibilia in
dictia siue spūal in diuīs libris ei⁹ locutio in
nuit. De q̄b⁹ occul⁹ et incōprehēsibibus sa
cramētis atq; iudicis dictū est in ps. Pal/
pebre ei⁹ interrogat filios hom̄. h̄ est pb̄at
Aures dī de⁹ h̄re p̄ptera q̄ oia audit. et nil
en̄ sub silēcio latet. de q̄ in libro Sapie. Au
ris zeli audit oia. et tumult⁹ murmurationū
nō abscondit. Aures dei inspiratio ei⁹ i cord
fidelij. ut est regire in lib. Regū. Ascēdit fu
mus de narib⁹. i lacrimosa cōpūctio penitē
tiū inspiratōe ei⁹. Facies dei cognitio diuī
tac⁹ ei⁹ ad hoies. De q̄ cognitōe in ps. ſcp̄t⁹
est. Dñde nobis facie tuā. h̄ est. da nobis co
gnitionē tuā. qr cognitio p̄ filii. Nemo no
vit p̄rem nisi fil⁹ et cui voluerit fil⁹ fuelare.
Alit vo facies dei sitē inuisibile essentiā di
uinitatis dei filij. De q̄ ipē dīs ad moysen p̄
angelū r̄ndit. Postiora mea videbis. facit

autē meā videre nō poter⁹. ac si diceret. In
carnationē meā videbis in nouissimis dieb⁹
diuinitatē videre nō poteris. Os dei filius
p̄is. i. c̄ps dīs. de quo Isaías. p̄pha ex p̄so,
na iudeoz effat⁹ alt. qr os ei⁹ ad iracundias
puocauim⁹. Altero vo os dī. sermo eius si
ue iussio accipit. De quo fmone dī p̄dīc⁹
p̄pheta ait. Os dī locutū est. hoc est. verbū
dei filius dei patris p̄ quē omnia facta sunt.
De quo in psalmo dī Verbo dī celī firma
ti sunt. Et alibi Dicit p̄bū suū et sanauit eū
Et in euāgelio fm̄ Job. In p̄ncipio erat h̄
bum r̄c. Lingua dei mystice sitē spūlētū
p̄ quē dī p̄ secretū suū manifestauit hoib⁹.
Unū in ps. Lingua mea ca. scribe. Labia di
vtriusq; testamēti p̄sonātia intelligunt. De
quib⁹ duob⁹ testamētis in p̄verbīs dī. Di
uinatio i labīs ei⁹. in iudicio nō errauit os
eius. Brachia dei p̄is fili⁹ et spūlētanc⁹ itel
ligunt. sicut est in Isaia. Brachia mea p̄los
iudicabūt. De quo biere. ad ipm ait. Et nūc
dīne deus q̄ eduxisti populū tuū dī terra egypti
in manu forti et brachio extreto. Jo autē
līns dī brachiū dei. quia creatura electa ab
ipo cōrīnet. Dextera patris vñigenit⁹ filius
accipit. De quo in psalmo ex p̄fona homis
assumpti. Dextera dī facit frūtē. dextre. dī
exalta. me. Alit vo dextera dī sitē gl̄az pat
ris et eternā beatitudinē. De q̄ in ps. ex p̄fona
p̄is ad filiū. Sede a dextris meis. Dici
tur autē et dextera dei ois electa creatura i ce
lo et in terra. Sic p̄ sinistrā ei⁹ intelligif rep
ba creatura. i. demones et omnes ipū q̄ ad le
uā positi eterna supplicia sustinebūt. Manus
p̄is fili⁹ dei accipit. p̄ eo q̄ p̄ ipm oia sūt fa
cta. sic est regire in Isa. Dia hec man⁹ mea
fecit. et p̄ ea facta sunt oia. Alit vo man⁹ dei
potestas ei⁹ intelligif. De q̄ p̄tate in lib. Die
remie dī. Si c̄ lutū in manu signifi. ita vos i
manu mea dom⁹ isrl̄. Itē man⁹ dī flagellū
accipit. de cui⁹ p̄cussionē i Sophonia. p̄pha
scriptū est. Extendā manū meā sup iudam
et sup habitates hierl̄m. et disperdā de loco h̄
reliquias baal. Pro q̄ etiā dī p̄cussionē be
atus Job dī seipo ait. Man⁹ dī tetigit me.
Digi⁹ dī singularit spūlētū accipit. Atq;
spūlētō lex in duab⁹ tabulis lapideis i mon
te synai scripta narrat. Ipe em̄ scripsit qui
scribenda dictauit. i. spūlētū. De q̄ spū dīs
in euāgelio. Ego in digito dei cōficio demo
nia. Quod al⁹ etiā euāgelista aperte decla
rans ait. Si ergo in spū dei cōficio demonia

Sicut em̄ dicit̄ cū manu vel brachio. manus vō vel brachiū cū corpore sunt i naſavnu Ita p̄ r̄ filiū r̄ spūſſancē tres q̄dē pſone ſūt vna vō ſubā diuinitat̄. **Digit̄** dei pluralit̄. sancti ſtelligūt p̄phaz de q̄ Spūſſcūs libros leḡ ac p̄phaz ſua inspiratōe deſcribit. De q̄bus in p̄s. **Videbo** celos tu. ope. di. tu. Per celos em̄ libros leḡ ac p̄phaz. Per digitos poſlancos. vt dicit̄ eſt p̄phas mifte inſinuauit. **Imago** dei p̄ris inuifibilis. vnigenitus fili⁹ ei⁹ intelligit. de q̄ apl̄s. **Imago** dei inuiſibilis. Aliter nāq̄ eſt imago dei p̄ris i filio ſuo quē nō aliudeſ ſz ex ſemetiō. H̄ eſt ex ſubſtātia ſua p̄ om̄ia ſilēm ſibi r̄ equalē genuit. Aliter vō aiām hoīs quā nō ex ſe de ſua ſuba ſicut pleriq̄ heretici opinati ſunt genuit. ſz ex nūbilo creauit. ſic alie ē imago cuiuſibz regis i filio ei⁹ quā ex ſemetiō ſilēm ſibi ge nauit. i. homo hoīem. Aliter vō in anulo ſiuie in cera imago ei⁹ imp̄fſa. q̄ nō eſt qđ ip̄e. ſic fili⁹ q̄ naturalit̄ eſt H̄ qđ r̄ p̄f. **Lor** dei patris archanū ei⁹ ſapie mystice inuit. ex q̄ v̄bū. i. filiū ſuū impaſſibiliter genuit ip̄o dicere. Eructa uitcor meū verbū bonū. **Alas** d̄r habere de uſ. p̄eo q̄ more anis electos ſuos tāq̄ pullos ſub ſe fouet r̄ ab inſidibz dyaboliz malorum hoīum pregit. **Unde** p̄pha. **Sub** vmbra alaz̄ tuaꝝ p. m. **Scapulas** habere d̄r. q̄ niā inſirma mēbra in ſcapulis portat. **Sic** eſt in p̄s. **Scapul'** ſuis obumbrabit tibi. Vter dei ſecreta origo ſube ei⁹ accipit̄. Un. in p̄s. Ex vtero aū luciferz genuit te. Aliter p̄ vter dei. incōphenſibilia iudicia dei. q̄ rimari nequeūt mystice inſinuāt̄. De q̄ occulto iudicio ei⁹ i libro Job ſc̄ptū eſt. De cui⁹ vtero egressa eſt glacies. r̄ gelu de celo q̄s genuit. Posteriora fili⁹ dei incarnatio ei⁹ accipit̄ur de q̄ posteriori p̄te fili⁹ i mōte synai ad moyſen p̄ angelū loquēs ait. Posteriora mea vi debis. faciē aūt meā videre nō poteris. **Pedes** dei ſtabiliſt̄ ſyutis ei⁹. eo q̄ vbiq̄ p̄ ſens. r̄ vniuersa ei ſubiecta ſunt. Ilo ip̄o di cente p̄ Iſaiam p̄pham. **Lelū** mihi ſedes eſt terra aūt ſcabellū pedū meoz. Aliter pedes fili⁹ dei incarnatio ei⁹ intelligit que diuinita ſi ſubiecta eſt tanq̄ capiti pedes. **Hic** p̄ caput diuinitas. ita p̄ pedes eius ex p̄mit̄ hu manitas. de humanitate in **Exodo** ſcriptū eſt. Viderūt deū iſrael. H̄ eſt. moyſes r̄ aarō r̄ nadab r̄ abyud. r̄ lxx. de ſenioribz populi. **Sub** pedibz ei⁹ quaſi op̄lapidis ſaphirini r̄ quaſi celū dū ſerenū eſt. **Sicut** aut̄ p̄ lapi

dem ſaphirū celeſtes creatures vel ſanctos angelos. ita p̄ celū ſerenū ſanctā eccliam electorū ex om̄ibz aſſumptā figuraliter demōstra re voluit. ſup quas duas creatures hō aſſūptus fili⁹ dei in p̄petuū regnat. De q̄ in psalmo. Om̄ia ſubieciſti ſub pedibz ei⁹. **Vestim**tū fili⁹ dei aliquā caro ei⁹ que a diuinitate aſſumpta eſt in diuiniſ libris figuraliter accipiē. de q̄ in duumēto carnis Iſaias ait. Quis eſt iſte q̄ venit d̄ edom tinct̄ vestibz d̄ boſra Rursus veſtimentū eiusdē dñi ſcā accipit̄ ecclia. que p̄ fidē r̄ dilectiōem ei coiuncta eſt de quo in p̄s. dicit Domin⁹ regnauit. Et in psalmo alio ad ip̄m dñm. Confessionē r̄ dōrem induiſti. amic. l. f. v. **Pallū** xp̄i iaz dicta eius ecclia intelligit. De q̄ in libro genēſeos ſcriptū eſt. Laut in vino ſtolā. hoc eſt i paſſionis ſanguine carnē ſuā. r̄ ſanguine vue pallū ſuū. id ē. ecclia ſuā. **Calciamēta** dñi noſtri xp̄i myſtice ſignificat incarnatōem e⁹ quā et mortalitate humani generis aſſume re dignat̄ eſt. De qua incarnatiōe ſua ipſe p̄ p̄phetā in p̄s. In idumeā extenda calciame tum meū. i. in plebe gentiliū maniſtato in carnatōem meā. Gressus fili⁹ dei aduenit̄ i mundū r̄ regressus eius ad p̄rem. De q̄bus ait. Uli ſunt gressus tui de⁹. gressus dī mei regis mei qui eſt in ſancto. Ipe de celo veſt in vter virginis. De vtero vō nafcendo poſitus eſt in p̄ſepio. poſtq̄ om̄ia impleuit de quibz a patre missus venerat appenſus eſt in ligno crucis. de cruce aūt depositū ſim corp⁹ ſepulc⁹ eſt. Christi aima vero ad inferna deſcendit. tertia aūt die p̄ potentia ſue diuinitatis carnē ſuā de ſepulcro ſuſcitauit. r̄ poſt diē reſurrectiōis ſue quadragēſimo diē vi dentibz apolloſis aſcēdit in gl̄iam eius. Ni ſunt em̄ gressus fili⁹. quia aſcendit in celum r̄ ſedet ad dexterā patriſ. Iſte eſt deſcenſus r̄ ascenſus ei⁹ qui frequēter in ſacris ſcriptū ſcribit. Aſcēdere dicit̄ deus. cū fili⁹ carnē et nobis aſſumptā in celū cū captiuis enexit. vt eſt regire in psalmo. Aſcēdere in altum captiuā duxit captiuitatē. q̄ naturā huani generis q̄ a dyabolo in mūdo captiuia retinebat aſſumēſ ſecū in celū vbi nūq̄ aū fuerat tanq̄ captiuā deponit. Abſēdere ab ho minibz faciē ſuā de⁹ legit̄ cū quibusdā coruꝝ exiſtibz culpis cognitōem ſuā abſcondit. **Hic** in populo indeoꝝ nūc ipletū videm⁹. q̄ negates filiū dei. ſciām vi dei ita p̄diderit vi ſimiles forēt gētibz que dñm nō nouerūt

Summa de essentia

Ostendere facies tua dicit deus. cum respectu
grae sue. quibus vult. s. electis suis seipm in corda
eoz occulta inspiratio insinuat ad diligen-
dum se amore suu infundit. Sedere dicitur non
corporaliter humano more; potestiliter super
omne creaturam rationabiliter. ut est reperire in ps. Re-
gnabit deus super geres. deus sedet super sedem sanctam suam. Sedere autem dicitur super cherubim. quod in
terpreta plenitudo scie. per quod significatur scientia angelorum
sive metes spiritualium virorum in quibus inuisibiliter
deus sedet et regnat. In illis enim sedet quod scientia est
et dilectione pleni sunt. In pueribus quod sapientia est. Sa-
piencia vero dei prius Christus est. quod in aliis scriptoribus dicitur.
sedere dicitur. Descendere deus in mundum dicitur. quoniam ali-
quid nominis quod autem non fecerat in creatura humana
oparetur. Sicut filius de patre descendisse nar-
rat quod vero carnem ex maria virginem propter re-
demptionem nostram suscepit. et homo verus sie-
ri dignatus est. non mutando quod erat assumen-
do quod non erat. De cuius descenditione id est. in car-
natione in psalmo scriptum est. Inclinauit celos et
descendit. et caligo sub pedibus eius. Celos
inclinauit quod aduentum suum pronuntias ange-
los sive prophetas misit quod eius aduentum homi-
nibus annunciareret. Caligo sub pedibus eius. quod
impium homines ob suam maliciam incarnationem eius
agnoscere non potuerunt. nec adhuc possunt.
Stare deus cum nos infirmos et suam creatu-
ram ad priam et conversionem patiente sustinet.
ut est reperire in Abacuc propheta. Stetit et me-
sus est terram et dissoluit geres. id est. stetit ad
subueniendum. et dissoluit credentes in sea vin-
culis peccatorum. Transire dicitur deus cum de-
cordibus quorundam hominum in quibus antea perfi-
dem continebat. postea subrepente pfidia vel quod
liber delicto ab eis recedit et ad alios transire.
quemadmodum de iudeis ad geres. de hereticis
ad catholicos. sive et de quibuslibet irreligiosis
et negligenteribus pro vicio suo recedere deus de-
t ad alios transire. quod non localiter aut visibiliter
sed inuisibiliter occulto iustos iudicio face-
re consuevit. Ambulare dicitur deus. non de loco ad
locum transiendum. quod impium est ita credere. sed
ambulatio eius est in cordibus sanctorum delecta-
tio. sicut scriptum est. Et abeo in eis et ambu-
labo et ero illos deus. Vel certe ambulare dicitur
est in sanctis predicationibus suis de loco ad lo-
cum transire. Loqui deus est inuisibiliter sine so-
no vocis vel quolibet strepitu occulte in me-
tibus sanctorum voluntate suam atque rectum intel-
lectum inspirare sive futura sicut in sanctis p-

phetis reuelare. Quod locutio dei. ut quidam
volunt tribus modis accipitur. Primo namque
modo per subiectam creaturam. sicut ad moysen in
rube in igne apparuit. vel sicut Abraham arg-
iacob et ceteris quibus in angelis apparuit. Se-
cundo vero modo in somnis. sicut ad Jacob et
ad Zachariam prophetam. et ad Ioseph spousum ma-
rie et alios sanctos quibus secreta reuelare ro-
luit. Tertio autem modo neque per creaturam visi-
bilem neque per hominem. sed occulta tamen inspira-
tione inuisibiliter corda eorum tangendo lo-
quentes efficit. sicut in libris prophetarum scriptum
est. Cuius ipius prophete subito afflati spiritu clausi
mabantur dicentes. Hec dicit dominus. Dei videre
est acta bona approbare. sicut est reperire in
Genesim. Videlicet de cuncta que fecerat et erat val-
de bona. et intelligentibus bona esse demonstra-
uit. Alter videre dei est mala homini sciendo
reprobare. sicut est illud in Isaia propheta.
Et videt deus et apparuit malum in oculis eius.
Item aliter videre dei est nos videntes facere.
ut est reperire in psalmis. Proba me deus scito cor
me. et. Hodius iste locutio in libro beatissimi Iob
similiter repit. ubi de sapientia dei patrum post
quod plurima in figura locutus est de deo patre.
adiunxit. Tunc videt illa et enarravit zine/
stigavit et paravit. id est. videntes fecit atque
predicantes et inuestigantes atque alii annun-
ciantes et. Cognoscere dei est cognoscentes
facere. sicut ait ad Abram. Num cognoui quod tu
meas deus. Neque enim in tempore nouit qui scit
omnia antequam fiat. sed cognoscere dei dicitur
cognoscentes facere. ut qui per te de se quales
essent incogniti erant. per eius interrogacionem
et probacionem quales essent sibi meti mani-
festi fierent. Tale est illud in lege moysi de po-
pulo israelitico. Temprabo eos inquit ut
custodiant mandatum meum an non. Pescare
deus deus. quosdam reprobos reprobare. sicut
est illud in euangelio. Pescio unde sitis. Re-
cedite a me omnes qui opam iniquitatem. Ze-
lare dicitur deus cuius creaturam suam quam non
vult perire. sepe castigat corripit atque flagel-
lat. et flagellando ad se reducit. Vel zelare di-
citur deus cum nullum peccatum impunitum vult
relinquere. Iustus enim est et ideo omnis in-
iusticia execrabilis est illi quam ut dicum est
nullo modo impunita patitur. Trasci dicitur
deus non anime motu. vel qualibet pertur-
batione quod illi omnino acciderent non pos-
tent sed creature delinquenti. id est. hominibus
impensis et peccatis iusta dicitur inferre ultione

hoc est reddere illis que merentur. Et h[oc] est v[er]itatis diuina. iste furor est d[omi]ni. Penitente dicit deus non quod more hominum per transactis opibus penitentia. Qui enim omnia nouit antea facta. per suis prauis acris penitente non potest. Sed penitentia dei est statuta mutare et quod plus i[n]choatum est in aliud mutare. id est bono exigentibus culpis in malum. sicut de saul legit[ur] penituisse deum quod constitueret eum regem. vel sicut nunc vidimus in populo indeorum. quod cum esset populus dei ob impietatem suam facta est synagoga lachane. De malo vero in bonum accidit in populo gentium. quod ante non populus dei. nunc autem per gratiam Christi populus dei factus est. Hoc quodque in modo occulto dei iudicio iudas dei preditor de apostola eius gaudi lapsus in inferni baratrum dimersus est. Latro vero post crimine rapacitatis de cruce ad padisum traxisse est. Namque mutationem de bono ad malum. sicut dictum est. de malo ad bonum per occulto iustificacione dei siue per se ueritatem iusticie siue siue per misericordiam eius facta p[ro]pria dei dicimus. Non exp[re]ssi in lib. Diuine. propter scriptum est. Non penitentia dei est statuta nullo modo mutare. ut est illud in psalmis. Iuravit dominus et non penitebit eum. id est ad filium tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Sacerdos dei prius dicitur filius dei non secundum dominicatem. sed secundum humanitatem. in qua se per nobis per passionem et mortem in acceptabile sacrificium deo prior obtulit. ut ipse esset sacerdos qui et sacrificium. Oblivisci deus deus cum quibusdam impensis per nos non miserebitur. Non utique non facit per crudelitatem. quod in deo non est. sed per occultum iustitiam in iudicio suum. Indurare deus deus quodcumque corda malorum sic de pharaone rege egypci scilicet est non quod omnipotens deus perpetrat suam eorum corda induret. quod impium est ita credere. sed per exigentibus eorum culpis cum duricia cordis quam ipsi sibi omnia mala perpetrando nutriri non auferunt. videatur quod si illos ipse induret quos iusto iudicio induratos sunt. Dormire dei est cum virginibus filiis prius in assumpta carne per nos mori dignatur est. Cuius mors recte dulcis somnus per dicitur est. ipso dicere per Diuine prophetam. Non quasi in somno excitatus sum et vidi et somnum meum dulcem est mihi. Alter dormire dicitur deus. cum fides et inter speritantes huius mundi et intra quodcumque corda fideliuum non vigilat sed dormit. Nam dormitione ipse Iesus significauit. cum in mari insula maris dormiuit. Vnde certe dormire est anxiis tarde subuenire. sicut est in psalmo. Exurge quare obdormis domine. Vigilare dei est

in defensione suo electorum et ultione inimicorum suo se manifestum demonstrare.

Finita summa de essentia regis.

Incepit prologus sancti Bonaventure doctoris seraphici in libellu[m] qui Amatorium nuncupatur.

Drum quod legerit intentionem esse sciatis opificis quasdam sanctorum autoritates sub continuatio[n]e ordinatis studuisse. eorum nominibus eccl[esi]astica in margine intitulatis. que animi legentis vel andienatis ad amorem sui predicatoris efficaciter debeant inclinare. sumpta prima materia de excellencia proprie[ti]tate et dictionis hoc collata psilio totius scientie trinitatis et operis maiestatis domini. Deinde hoc eum alloquitur solus omnibus eius et astraens. hoies ceteros non tamen ac universa ad obsecrum ipsum et solam predicita vel creatura amoris privilegio singulariter spalii ei munere data. Prosequitur deinde sequentia necessitatez quodpiam liberalitate incarnationis Christi et passionis per hoc. que duo portissimum ingratitudinem expellunt. et cor humani efficaciter ad amorem sui conditoris inducunt. Ex quo quantum permissis. dignitate virorum propriis creato[rum]. proprie[ti]tate singularem amorem. dignitatem incarnationis. et humilitate pie redemptoris precorum meditando in se reuersus. per rursum propugnat. et abiecto quodcumque mundanum sapientiam ad Christum pertinet. quem sui totius non ignorat auctore et benefactor. et omnibus bonorum largitorum. Et sit ut tanto plus per humilem satisfactionem fiat propinquus. quanto per inobedientiam plus ab eo extitit alienus. Et haec quodcumque fuit principale intentum in hoc operi. ut ex recognitio[n]e beneficiorum dei circa homines et amorum. alio ad alterum quodcumque fabulando degeneretur agnosceret. et per ingratitudinem sua filiali portum quodcumque primitus est. tamquam patrem et ingratus filius se excitaret filialiter ad amandum. Rerum in intentionis opificis hoc eum sui creatoris propocare satagess ad amorem patris laboris amatorum nomine imponit.

Nota quod ista continuatio autoritatibus et citutionibus autorum non ita impressa est in margine secundum intentum opificis hoc opusculi. sed taliter interrupta est per iterpositos rubricas et autorum. ut vides et hoc ad vitandum difficultatem opis. Qui ergo volunt ueritatem per nihilominus legere sub continuacione non obstatibus rubricis et autoribus iterpositis.